

При розробці інвестиційних проектів МЕП Києва було розглянуто 3 основні сценарії реалізації МЕП Києва у період 2012 - 2016 рр. Основним чинником впливу при групуванні проектів у сценарії є обсяги фінансування інвестиційних проектів трьох базових напрямків - «Система теплопостачання», «Бюджетна сфера», «Житловий фонд».

Залежність глибини та обсягів модернізації від обсягів фінансування не викликає сумнівів.

Період МЕП Києва (2012 - 2016 рр.) є досить малим часом для залучення значного фінансування, але відносна інвестиційна привабливість міста дає можливість додаткового залучення інвестицій, зокрема, від міжнародних фінансових установ на енергоєфективні проекти, зокрема, із впровадженням відновлювальних джерел енергії. Також можливим є залучення коштів вуглецевих інвесторів для проектів зі значним скороченням викидів парникових газів.

7.1. НЕОБХІДНІ ІНВЕСТИЦІЇ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ МЕП КИЄВА

Під час планування обсягів фінансування інвестиційних проектів МЕП Києва було розроблено три можливі сценарії: **песимістичний, реалістичний та оптимістичний.**

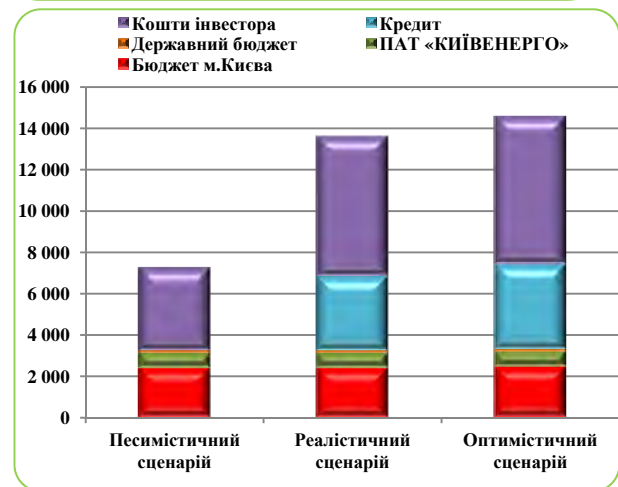
В рамках песимістичного сценарію припускається, що основними джерелами фінансування є місцевий та централізований бюджет, власні кошти ПАТ «КІЇВЕНЕРГО» та ТОВ «ДТЕК», що є її основним власником.

В рамках реалістичного сценарію припускається, що бюджет песимістичного сценарію доповниться інвестиціями для реалізації проектів, презентованих на «Київському інвестиційному форумі 2012» та входять до МЕП Києва.

В рамках оптимістичного сценарію припускається, що в місті проводиться активна політика щодо залучення інвестицій, реалізовані всі заходи для подолання політичного, інвестиційного та інформаційного бар'єрів (перелік заходів наведений в розділі 6).

Загальний бюджет інвестиційних проектів МЕП Києва за сценаріями наведені нижче на рисунку.

Рисунок 7.1. Бюджет інвестиційних проектів МЕП Києва за сценаріями, млн. грн

Таблиця 7.1. Джерела фінансування інвестиційних проектів МЕП Києва за сценаріями, млн грн

№	Сценарій	Бюджет міста Києва	ПАТ «КІЇВЕНЕРГО»	Державний бюджет	Кошти інвестора	Позики	Всього
1	Песимістичний	2 411,0	717,2	116,4	4 009,9	0,0	7 585,8
2	Реалістичний	2 411,0	717,2	116,4	6 762,6	3 590,4	13 928,9
3	Оптимістичний	2 477,3	717,2	116,4	7 157,6	4 109,2	14 577,7

Таблиця 7.2. Обсяги фінансування проектних напрямків інвестиційних проектів МЕП Києва за сценаріями, млн грн

№	Проектний напрямок	Песимістичний сценарій	Реалістичний сценарій	Оптимістичний сценарій
1	Проектний напрямок «Бюджетна сфера»	757,3	2 276,6	2 555,9
2	Проектний напрямок «Система теплопостачання»	6 082,8	8 153,8	8 393,3
3	Проектний напрямок «Житловий фонд»	745,8	3 498,5	3 628,5
	Всього	7 585,8	13 928,9	14 577,7

Таблиця 7.3. Прогнозні обсяги фінансування інвестиційних проектів МЕР Києва по роках, млн грн

№	Проекти	2012	2013	2014	2015	2016	Всього
Проектний напрямок «Бюджетна сфера»		312,3	373,9	498,6	623,2	747,9	2 555,9
1	Термомодернізація 600 будівель закладів бюджетної сфери	221,4	332,0	442,7	553,4	664,1	2 213,6
2	Оснащення 600 будівель закладів бюджетної сфери індивідуальними системами опалення з використанням альтернативних джерел енергії	27,9	41,9	55,9	69,8	83,8	279,3
3	Пілотний проект «Комплексна термомодернізація ЗНЗ № 233 по вул. Лайоша-Гавро, 20-А та ДНЗ № 573 по вул. Маршала Малиновського, 27-Г»	8,0					8,0
4	Пілотний проект «Реконструкція системи теплозабезпечення 15 закладів освіти Оболонського району з використанням теплових насосів»	55,0					55,0
Проектний напрямок «Система теплопостачання»		260,1	1 314,6	1 854,0	2 355,7	2 609,1	8 393,3
1	Реконструкція заводу «Енергія»:	13,9	17,6	188,6	480,9	480,9	1 181,9
1.1	Реконструкція з встановленням додаткового котлоагрегату та турбоагрегату	10,0	12,7	135,7	346,1	346,1	850,6
1.2	Реконструкція котлоагрегатів та допоміжного обладнання. Будівництво системи хімічної очистки газів	3,9	4,9	52,9	134,8	134,8	331,3
2	Реконструкція теплових мереж міста Києва	162,4	560,9	834,1	765,5	817,0	3 139,9
3	Реконструкція застарілого котельного обладнання без збільшення потужності	11,0	73,0	46,0	46,0	54,0	230,0
4	Реконструкція існуючого котельного обладнання із збільшенням потужності	0,0	33,7	32,9	81,8	158,9	307,2
5	Ліквідація котелень з підключенням абонентів до централізованого джерела теплопостачання	0,0	3,5	11,5	3,6	0,8	19,4
6	Реконструкція теплових пунктів міста Києва	10,9	30,7	38,8	32,6	36,0	149,0
7	Реконструкція та будівництво насосних станцій	0,7	13,8	19,0	35,8	37,0	106,2
8	Реконструкція та встановлення приладів обліку газу та теплової енергії	5,0	6,8	10,5	9,7	13,0	44,9
9	Будівництво нових котелень у місті Києві	14,0	5,1	4,2	72,4	49,8	145,4
10	Влаштування 1329 індивідуальних теплових пунктів	30,3	145,0	126,1	169,6	193,5	664,5
11	Технічне переоснащення котелень та котельного обладнання	7,0	20,3	22,6	22,3	17,3	89,5
12	Улаштування 4 142 індивідуальних теплових пунктів	0,0	362,4	466,0	569,5	673,1	2 071,0
13	Пілотний проект «Реконструкція системи гарячого водопостачання 6-ти багатоквартирних будівель з використанням відновлювальних джерел енергії»	4,9					
14	Встановлення теплових насосів для забезпечення ГВП 396 житлових будівель	0,0	41,9	53,9	65,9	77,9	239,5
Проектний напрямок «Житловий фонд»		664,0	701,7	709,5	775,2	778,0	3 628,5
1	Комплексна термомодернізація житлових будівель масивів «Мінський», «Теремки», «Виноградар»	573,1	573,1	573,1	573,1	573,1	2 865,7
2	Встановлення тригенераційної станції в житловому масиві «Теремки»	0,0	0,0	0,0	65,0	65,0	130,0
3	Заходи згідно «Регіональної програми підвищення енергоефективності на 2011-2015 роки для міста Києва»	90,9	128,6	136,3	137,1	139,9	632,8
Всього по роках		1 236,4	2 390,3	3 062,1	3 754,1	4 135,0	14 578,0

7.2. ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ

Бюджет міста Києва

Місто Київ реалізує енергоефективні проекти за кошти бюджету розвитку або з позабюджетних джерел. В розділі оцінені можливості обох джерел для фінансування енергозберігаючих проектів.

За даними фахівців Головного фінансового управління, через обмеження в Бюджетному кодексі України, борг міста Києва не може перевищувати існуючих зобов'язань. Залучити значні запозичення у період дії МЕРП Києва (до 2016) року місто не зможе.

Фінансування інвестиційних проектів в рамках МЕРП Києва за рахунок бюджету міста планується в рамках бюджету розвитку. Оцінка можливих обсягів фінансування наведена в **розділі 2.5**.

Для досягнення максимальної ефективності бюджетного фінансування, кошти планується використовувати за кількома механізмами. Більш детальна інформація щодо механізмів фінансування наведена в **розділі 7.3**.

Заплановані обсяги фінансування інвестиційних проектів МЕРП Києва за рахунок бюджету міста наведені в **таблицях 7.1. та 7.4**.

Державний бюджет України

В Україні діє низка державних цільових програм, спрямованих на модернізацію сфери теплопостачання, зокрема, «Загальнодержавна програма реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2009-2014 роки», «Державна цільова економічна програма енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010-2015 роки», фінансування заходів яких здійснюється за кошти Державного бюджету України. Окрім того, для фінансування інвестиційних проектів можуть використовуватися кошти Стабілізаційного фонду, створеного у 2008 році. Отримання бюджетного фінансування є тривалим у часі та достатньо бюрократизованим процесом. Крім того, умови та механізми державного фінансування енергоефективних проектів змінюються майже щорічно у зв'язку із значною залежністю від політичної ситуації в країні. Відсутність гарантій щорічного фінансування заходів в рамках державних цільових програм, робить це джерело, незважаючи на його наявність, доступним не для широкого кола комунальних підприємств. Зазначені труднощі вносять певні ризики невиконання запланованих в інвестиційних проектів.

Заплановані обсяги фінансування інвестиційних проектів МЕРП Києва за рахунок Державного бюджету наведені в **таблицях 7.1. та 7.4**.

Власні кошти підприємств комунальної теплоенергетики (ПАТ «КИЇВЕНЕРГО» та ПАТ «ЕКОСТАНДАРТ»)

Фінансування за рахунок власних коштів підприємств є найбільш «дешевим» джерелом фінансування проектів. Воно залежить від наявності у підприємств власних фінансових ресурсів, що не характерно для більшості теплопостачальних компаній в Україні.

Сума фінансування проектів залежить від тарифів на теплову енергію: термінів їх встановлення на економічно обгрунтованому рівні з урахуванням рентабельності (інвестиційної складової, складової для погашення кредитів) для можливості здійснення інвестицій.

Визначення доступності цього джерела проводиться при експрес-аналізі фінансового стану підприємств, що виходить за рамки МЕРП Києва.

За рахунок власних коштів ПАТ «КИЇВЕНЕРГО», до 2016 року передбачено фінансування проектів, що входять до напрямку «Система теплопостачання», в обсязі 717,2 млн грн., Структура витрат за проектами наведена в **таблиці 7.4**.

Кредитні кошти

кредит для міста

Під час складання бюджету МЕРП Києва враховується, що відповідно до частини третьої ст. 18 Бюджетного Кодексу України загальний обсяг місцевого боргу та гарантованого територіальною громадою міста боргу станом на кінець бюджетного періоду не повинен перевищувати 400 % середньорічного індикативного прогнозного обсягу надходжень бюджету розвитку (без урахування обсягу місцевих внутрішніх та зовнішніх запозичень), визначеного прогнозом відповідного місцевого бюджету на наступні за плановим два бюджетні періоди. Оцінка можливих обсягів фінансування наведена в **розділі 2.5**.

За даними фахівців Головного фінансового управління, через зазначене обмеження, борг міста Києва не може перевищувати існуючих зобов'язань. Залучити значні запозичення у період дії МЕРП Києва (до 2016) року місто не зможе.

Пропонується залучити кредит від ЄБРР в розмірі близько 1 600 млн. грн. на термомодернізацію 400 будівель закладів бюджетної сфери, а також запозичити кошти в розмірі близько 300 млн. грн. для реалізації проекту оснащення 600 будівель закладів бюджетної сфери індивідуальними системами опалення з використанням альтернативних джерел енергії. Кредиторами можуть виступити IFC, USELF, EBRD, фонд E5P.

Кредит для теплопостачальних підприємств

Теплопостачальні підприємства можуть запозичувати кошти в рамках власної кредитоспроможнос-

ті. Можливості залучення кредитних ресурсів теплогостачальними підприємствами оцінюються за допомогою фінансових аудитів, проведення яких виходить за рамки МЕР Києва.

Проте ПАТ «КИЇВЕНЕРГО», яке отримало теплогенеруючі потужності та розподільчі мережі комунальної власності у володіння та користування, має позитивну кредитну історію. Так, в 1998 році АК «КИЇВЕНЕРГО» отримано кредит Світового банку під державні гарантії для реалізації Проекту реабілітації та розвитку теплових мереж. Загальна сума кредиту складає \$160 млн. Станом на 15 квітня 2011 року компанія виплатила \$70 млн. Платежі проводяться своєчасно та в повному розмірі. Кінцевий строк погашення кредиту – 2018 рік.

Пропонується залучити кредит від міжнародних фінансових установ в розмірі 2 071 млн грн на улаштування 4 142 індивідуальних теплових пунктів, а також запозичити кошти в розмірі близько 240 млн грн для реалізації проекту встановлення теплових насосів для забезпечення ГВП 396 житлових будівель. Кредиторами можуть виступити IFC, USELF, EBRD, фонд E5P.

Кошти інвестора

На сьогодні інвестиційний клімат в сфері енергозбереження та реформування житлово-комунального господарства є несприятливим для залучення значних коштів. Недосконале законодавство, відсутність гарантій повернення інвестицій, складні та непрозорі механізми співпраці з місцевими органами влади при реалізації проектів – все це є бар'єрами надходженню інвестицій.

Проте в найближчому часі очікуються позитивні зміни в питаннях послаблення інституційних обмежень.

Згідно з наказом №45 від 06.02.2012 року Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України було створено відкриту, зручну у використанні систематизовану базу даних галузевих проектів. Ведення в електронній формі та постійне доповнення переліку покладено на державне підприємство «Центр розвитку державно-приватного партнерства».

Також місто активно діє в напрямку заохочення інвесторів. Проведення політики «Створення умов» визначено та задекларовано в «Стратегії розвитку міста до 2025 року». На сьогодні створено Київське інвестиційне агентство, 29.03.2012 проведений «Київський інвестиційний форум 2012». Результатом форуму є підписання низки Меморандумів про співпрацю та наміри реалізувати інвестиційні проекти.

Заплановані обсяги фінансування інвестиційних проектів МЕР Києва за рахунок інвестицій наведені в **таблицях 7.1. та 7.4.** Потенційним інвестором проектів, що входять до напрямку «Система тепло-

постачання», може виступати ТОВ «ДТЕК», з обсягом інвестицій близько 3 060 млн. грн. до 2016 року.

Довідка

USELF

Програма USELF є кредитною лінією в обсязі до 50 мільйонів євро, відкритою Європейським Банком Реконструкції та Розвитку (ЄБРР) для сприяння реалізації проектів з використання відновлюваних джерел енергії в Україні.

У рамках USELF надаються кредити та допомога в розробці проектів, що відповідають фінансовим, технічним і екологічним критеріям Програми.

Критерії, яким повинні відповідати проекти:

- замінювати електроенергію, що виробляється з використанням традиційних джерел енергії;
- забезпечувати істотне зниження викидів парникових газів.

Проекти також мають відповідати вимогам, установленим ЄБРР, національними органами та Європейським Союзом, що регламентують питання охорони здоров'я та безпеки, а особливо (але ними не обмежуючись) вимогам Директиви «Природне середовище», що регламентує вплив певних державних і приватних проектів на довкілля.

Фонд E5P

Фонд східноєвропейського партнерства по енергоефективності та навколишньому середовищу був створений в листопаді 2009 року за ініціативою ЄС та Швеції. Донори фонду: ЄС (40 млн євро), Швеція (24 млн євро), Україна (10 млн євро), Естонія (0,16 млн євро), Фінляндія (2 млн євро), Латвія (0,05 млн євро), Ісландія (0,057 млн євро), USAID (5,325 млн євро), Норвегія (5 млн євро), Польща (0,192 млн євро).

Кошти фонду покликані на доповнення кредитування, що надається для підвищення енергоефективності, що надається фінансовими організаціями, в тому числі ЄБРР та Світовим банком.

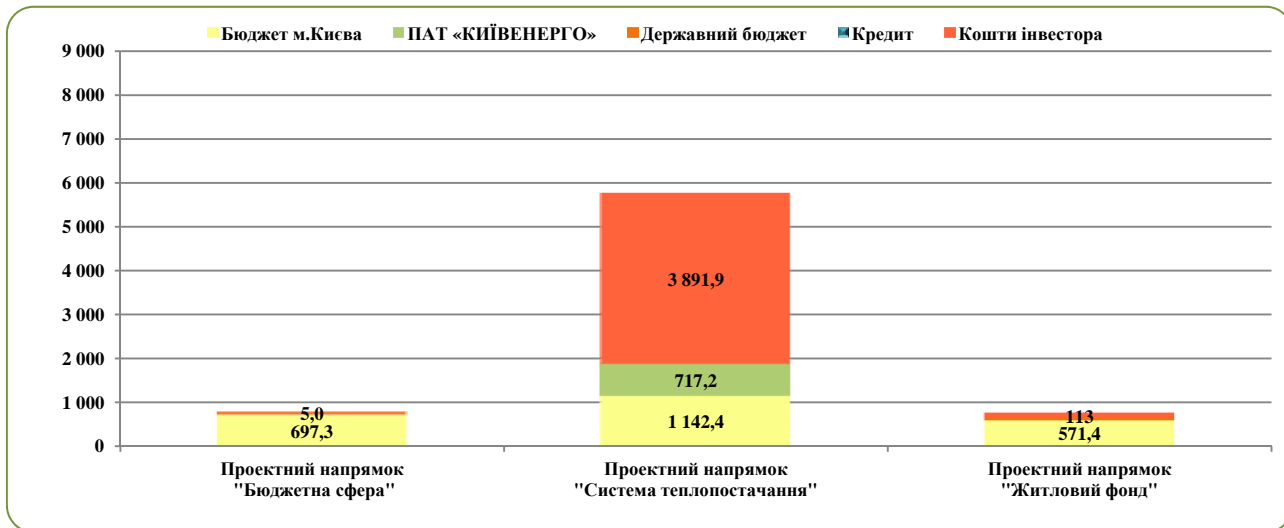
Метою фонду є підтримка та впровадження енергоефективних проектів по захисту навколишнього середовища. Кошти фонду призвані доповнювати кредитування, яке йде на підвищення енергоефективності.

Кредитні кошти надаються на вигідних умовах, процентна ставка складає 4-6% річних в гривні.

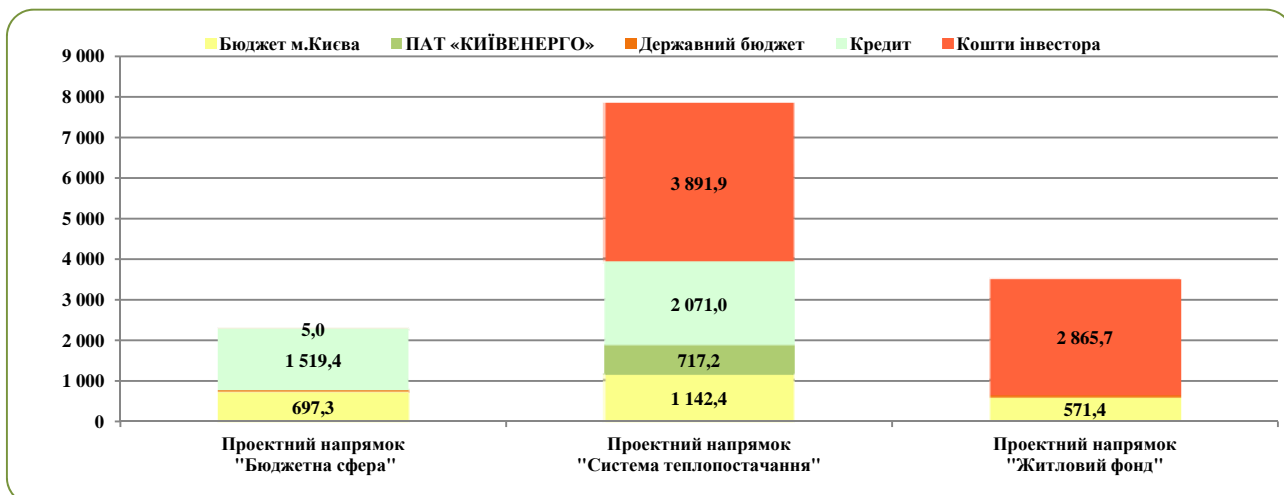
Для фінансування інвестиційних проектів МЕР Києва, планується залучити всі вище зазначені джерела.

Обсяги фінансування проектних напрямків за видами джерел фінансування для кожного сценарію графічно відображені на рисунках нижче.

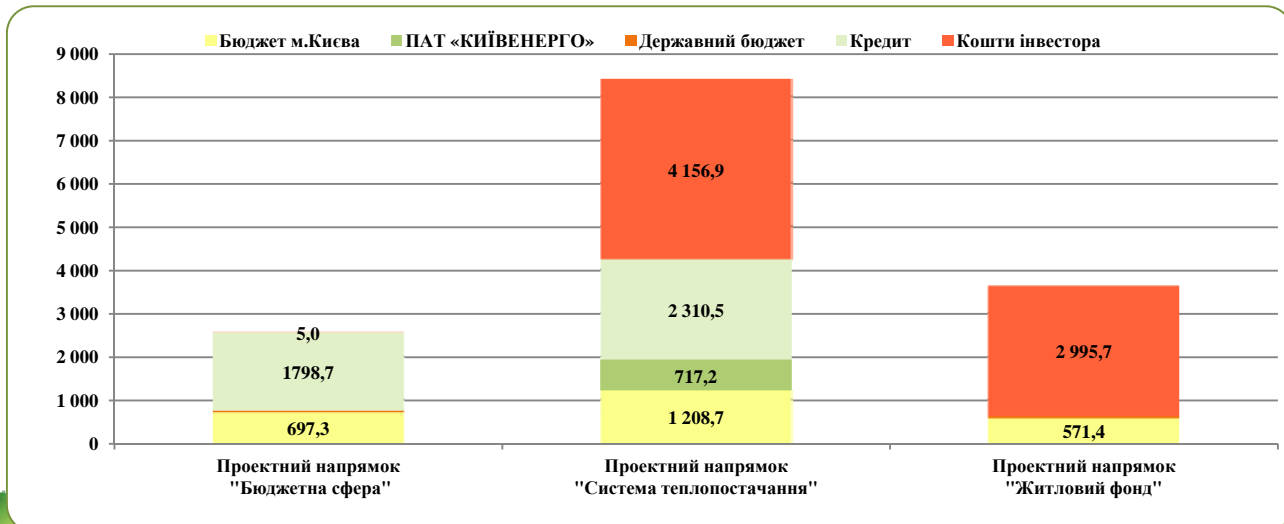
Рисунок 7.2. Обсяги фінансування проектних напрямків за видами джерел фінансування, млн грн
ПЕСИМІСТИЧНИЙ СЦЕНАРІЙ

Рисунок 7.3. Обсяги фінансування проектних напрямків за видами джерел фінансування, млн. грн.
РЕАЛІСТИЧНИЙ СЦЕНАРІЙ

Рисунок 7.4. Обсяги фінансування проектних напрямків за видами джерел фінансування, млн. грн..
ОПТИМІСТИЧНИЙ СЦЕНАРІЙ

Таблиця 7.4. Обсяги та джерела фінансування інвестиційних проектів МЕР Києва, млн. грн.

№	Проект	Бюджет м. Києва	ПАТ «КІВЕНЕРГО»	Державний бюджет	Кошти інвестора	Кредит	Всього
	Проектний напрямок «Бюджетна сфера»	697,3	0,0	55,0	5	1 798,7	2555,9
1	Термомодернізація 600 будівель закладів бюджетної сфери	694,3				1 519,37	2214
2	Оснащення 600 будівель закладів бюджетної сфери індивідуальними системами опалення з використанням альтернативних джерел енергії					279,3	279,3
3	Пілотний проект «Комплексна термомодернізація ЗНЗ № 233 по вул. Лайоша Гавро, 20-А та ДНЗ № 573 по вул. Маршала Малиновського, 27-Г»	2,98	0	0	5	0	8,0
4	Пілотний проект «Реконструкція системи теплозабезпечення 15 закладів освіти Оболонського району з використанням теплових насосів»			55,0			55,0
	Проектний напрямок «Система теплопостачання»	1 208,7	717,2	0,0	4 156,9	2 310,5	8393,3
1	Реконструкція заводу «Енергія»:						
1.1	Реконструкція з встановленням додаткового котлоагрегату та турбоагрегату	12,7	10		827,9		850,6
1.2	Реконструкція котлоагрегатів та допоміжного обладнання. Будівництво системи хімічної очистки газів	66,26			265		331,3
2	Реконструкція теплових мереж міста Києва	725	460,2		1954,7		3140
3	Реконструкція застарілого котельного обладнання без збільшення потужності	44	33		153		230
4	Реконструкція існуючого котельного обладнання із збільшенням потужності	82	31		194		307
5	Ліквідація котелень з підключенням абонентів до централізованого джерела теплопостачання	4,8	1,9		12,7		19,4
6	Реконструкція теплових пунктів міста Києва	32,2	24,7		92,1		149
7	Реконструкція та будівництво насосних станцій	28	11		67		106
8	Реконструкція та встановлення приладів обліку газу та теплової енергії	10	9		26		45
9	Будівництво нових котелень в місті Києві	38	27		80		145
10	Влаштування 1329 індивідуальних теплових пунктів	147	94		424		664,5
11	Технічне переоснащення котелень та котельного обладнання	19	15		56		89,5
12	Влаштування 4 142 індивідуальних теплових пунктів					2071	2071

№	Проект	Бюджет м. Києва	ПАТ «КИЇВЕНЕРГО»	Державний бюджет	Кошти інвестора	Кредит	Всього
13	Пілотний проект «Реконструкція системи гарячого водопостачання 6-ти багатоквартирних будівель з використанням відновлювальних джерел енергії»	0,9			4,0		4,9
14	Встановлення теплових насосів для забезпечення ГВП 396 житлових будівель					239,5	239,5
Проектний напрямок «Житловий фонд»		571,4	0,0	61,4	2 995,7	0,0	3 628,5
1	Комплексна термомодернізація житлових будівель масивів «Мінський», «Теремки», «Виноградар»				2865,7		2865,7
2	Встановлення тригенераційної станції в житловому масиві «Теремки»				130,0		130
3	Заходи в рамках «Регіональної програми підвищення енергоефективності на 2011-2015 роки для міста Києва»	571,4		61,4			633
Всього		2477,3	717,2	116,4	7 157,6	4 109,2	14 577,

